

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣ

ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ, ΤΗΝ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΗΝ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ.

Παροιμ.
6. 9.
Αὐτ. 10.
Αὐτ. 11.
Ἑβρ. 2. 2.
 ἘΛΕΓΧΕΙ ὁ σοφὸς Σολομὼν τὸν ὀκνηρὸν ἄνθρωπον, ὅστις κατάκειται ἀργός, καὶ οὐδὲν ἔργον ἐργάζεται, ἀλλὰ κοιμᾶται. « Ἔως τίνος, λέγει, ὀκνηρὲ, κατάκεισαι; » πότε δὲ ἐξ ὕπνου ἐγερθήσῃ; » ἔπειτα περιγράφει ἐλεγκτικῶς τὰ ἄεργα ἔργα τῆς ὀκνηρίας αὐτοῦ, λέγων. « Ὀλίγον μὲν ὑπνοῖς, ὀλίγον δὲ κάθησαι, μικρὸν δὲ νυστάξεις, ὀλίγον δὲ ἐναγκαλιζήσῃ χειρὶ στήθῃ ». Μετὰ ταῦτα ἀναγγέλλει αὐτῷ, ποία ἐστὶν ἡ τιμωρία τῆς ὀκνηρίας αὐτοῦ. « Εἶτ' ἐμπαράγινεται σοι, λέγει, ὡσπερ κακὸς ὁδοιπὸρος ἢ πενία, καὶ ἡ ἔνδεια ὡσπερ ἀγαθὸς δρομεύς ». Ὁ δὲ θεόπνευστος Παῦλος οὐκ ἐλέγχει τὸν ὀκνηρὸν, ἀλλὰ φοβίζει καὶ καταπλήττει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ὡς σήμερον ἠκούσαμεν, προβάλλων τὴν δικαίαν τοῦ θεοῦ τιμωρίαν, τὴν κατὰ τῶν παραβάτων καὶ παρακουσάντων τὰ θεῖα αὐτοῦ προτάγματα. « Πᾶσα παράβασις, κραυγάζει, » καὶ παρακοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν ». οὐδὲ περιγράφει αὐτὸς τὰ συμβαίνοντα εἰς τὸν ὀκνηρὸν ἐκ τῆς ἀμελείας αὐτοῦ, ἀλλ' ἀποφασίζει, ὅτι ἡ κατ' αὐτοῦ

Αὐτ. 2.
 τιμωρία ἐστὶν ἄφευκτος. « Πῶς οὖν, λέγει, » ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα, τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας; » Ὁ Σολομὼν προλέγει εἰς τὸν ὀκνηρὸν, ὅτι ἡ ὀκνηρία φέρει εἰς αὐτὸν τὴν πτωχείαν· ὁ Παῦλος ἀποφασίζει, ὅτι ἡ ἀμέλεια φέρει ἀφεύκτως εἰς τοὺς ἀμελεῖς τοῦ θεοῦ τὴν τιμωρίαν. Ἀλλὰ διὰ τί κατὰ τοῦ ὀκνηροῦ ὁ μὲν Σολομὼν ἐστὶ τοσοῦτον συγκαταβατικὸς, τιμωρίαν προβάλλων κοσμικὴν καὶ πρόσκαιρον· ὁ δὲ Παῦλος τόσον αὐστηρὸς, φοβερὶζων τιμωρίαν θείαν καὶ αἰώνιον; Ὁ Σολομὼν, ἀδελφοί, ἐλάλησε περὶ τοῦ ὀκνηροῦ, τοῦ ἀμελοῦντος τὰ σωματικὰ ἔργα· ἀρκετὴ δὲ τιμωρία εἰς αὐτὸν ἢ ἐκ τῆς πτωχείας ἀκολουθοῦσα στενοχωρία καὶ κάκωσις· ὁ δὲ Παῦλος, ἐπειδὴ ἐλάλησε περὶ τοῦ ἀμελοῦς, τοῦ μὴ φροντίζοντος περὶ τῶν πνευματικῶν ἔργων, τῶν προξενούντων τῆς ψυχῆς τὴν σωτηρίαν, εὐλογοφανῶς καταπλήττει αὐτὸν, καὶ δηλοποιεῖ τὴν περιμένουσαν αὐτὸν αἰώνιον τιμωρίαν.

Ἐχει ὁμοίως χρεῖαν σκέψεως ὁ λόγος τοῦ Παύλου, ἐπειδὴ αὐτὸς συντάσσει τὸν ἀμε-

λοῦντα τῆς σωτηρίας αὐτοῦ μετὰ τῶν παραβαινόντων τὰς θείας ἐντολὰς, καὶ παρακούοντων τοῦ θεοῦ τὰ προστάγματα· ἀλλ', ἐάν τις ἀμελῇ μὲν τῆς σωτηρίας αὐτοῦ μηδεμίαν ἀρετὴν ἐργαζόμενος, πλὴν οὐδὲ παραβαίη τοῦ θεοῦ τὰς ἐντολὰς, οὐδὲ παρακούῃ τὰ θεία προστάγματα, ἄρα γε ὁ τοιοῦτος διὰ μόνην τὴν ἀμέλειαν αὐτοῦ λαμβάνει τὴν αὐτὴν ἔνδικον μισθαποδοσίαν, δι' ἧς παιδεύονται οἱ παραβάται τῶν νόμων, καὶ οἱ παρήκοοι τῶν θείων προσαγμάτων; τόσον φοβεραὶ εἰσιν αἱ κατὰ τούτων τιμωρίαι, ὥστε ἀπίθανος φαίνεται τοῦ Παύλου ἡ διδασκαλία.

Ἀναβιδιάζω τὸν νοῦν μου εἰς τὸν οὐρανόν· ἐκεῖ βλέπω τὴν ἔνδικον μισθαποδοσίαν ἐνεργουμένην κατὰ τῶν ὑπερηφανευθέντων ἀγγέλων· ἢ ἐν αὐτοῖς ἀστραπάμορφος λαμπρότης μεταβάλλεται εἰς ζοφερόν σκοτόσ· ἢ δὲ ἐπουράνιος δόξα καὶ ἡ θεία ἀγαλλίασις εἰς φλόγα πυρός, κατακαίοντος αὐτοὺς αἰώνιως, ἐπειδὴ ἔπεσον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὡς ἀστραπῆ· « Ἐθεώρουν τὸν σατανᾶν, ὡς » ἀσραπὴν, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα », δι' αὐτοὺς δὲ καὶ τὸ πῦρ ἠτοιμάσθη τῆς αἰώνιου κολάσεως· « Τὸ πῦρ, λέγει, τὸ αἰώνιον, » τὸ ἠτοιμασμένον τῷ διαδόλῳ καὶ τοῖς » ἀγγέλοις αὐτοῦ ». Καταβιδιάζω τὰ διανοήματα μου εἰς τὸν παραδεισον· ἐκεῖ βλέπω τὴν ἔνδικον μισθαποδοσίαν κατὰ τῶν πρωτοπλάστων, τῶν παραδόντων τοῦ θεοῦ τὴν ἐντολὴν τὴν σωτήριον· βλέπω ἔνδυμα δερματίνων χιτῶνων· τοῦτο δὲ ἐστὶν ἡ παχυλὴ καὶ φθαρτὴ σὰρξ· βλέπω ἐξορίαν ἐκ

τοῦ παραδείσου, τὸν ἀπὸ τοῦ θεοῦ χωρισμὸν σημαίνουσαν· καὶ φλογίνην ῥομφαίαν, φυλάττουσαν τὴν πύλην τῆς Ἐδέμ, τὸ ἀκοινωνήτον τῆς θείας χάριτος δηλοῦσαν, καὶ τὴν τοῦ θεοῦ κατὰ τοῦ ἀνθρώπου ἀγανάκτησιν· ἀκούω κατάραν· ἢ δὲ κατάραι εἰς μὲν τὴν γῆν βλαστάνει ἀκάνθας καὶ τριβόλους, εἰς δὲ τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου ἐκχέει ἰδρώτας· ἀκούω τὴν φοβερὰν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου « ὅτι γῆ εἶ, καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ ». Ἐξάγω τοὺς λογισμοὺς μου ἐκ τοῦ παραδείσου εἰς τὴν γῆν· καὶ ἰδοὺ συναντῶ τὸν Κάϊν· αὐτὸς γεωργεῖ τὴν γῆν, πλὴν εἰς μάτην· διότι αὐτὴ δι' αὐτὸν οὐ καρποφορεῖ· αὐτὸς στενάζει ἐκ βάθους, καὶ τρέμει ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν, τόσην δὲ βάσανον δοκιμάζει, ὥστε ἐπιθυμεῖ τὸν θάνατον καὶ ἐπικαλεῖται αὐτόν, καὶ ζητεῖ φονέα, ἵνα αὐτόν φονεύσῃ· « Καὶ ἔσται, λέγει, πᾶς ὁ εὐρίσκων με, ἀποκτενεῖ με »· πλὴν οὐδὲ ταύτης τῆς παραμυθίας ἀπολαμβάνει· « Καὶ εἶπεν αὐτῷ Κύριος ὁ θεός, οὐχ οὕτω »· ταῦτά εἰσιν ἡ ἔνδικος μισθαποδοσία τῆς ἀδελφοκτονίας. « Ἐρράγησαν πᾶσαι αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου, καὶ οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ ἠνεύχθησαν· καὶ ἐγένετο ὁ ὑετός ἐπὶ τῆς γῆς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας. Καὶ ἐγένετο ὁ κατακλυσμὸς, καὶ ἀπέθανε πᾶσα σὰρξ κινουμένη ἐπὶ τῆς γῆς τῶν πετεινῶν, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ τῶν θηρίων, καὶ πᾶν ἔρπετόν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶς ἄνθρωπος »· ταῦτά εἰσιν ἡ ἔνδικος ἀντιμισθία τῶν σαρκικῶν ἀμαρ-

Λευκ. 10.
18.

Ματθ. 25.
41.

Γεν. 3. 19.

Γεν. 4. 14.

Αὐτ. 15.

Γεν. 7.
11. 12.
17. 21.

Γεν. 6. 3. τιῶν. « Καὶ εἶπε Κύριος ὁ θεός, οὐ μὴ
 » καταμείνη τὸ πνεῦμά μου ἐν τοῖς ἀνθρώ-
 » ποις τούτοις εἰς τὸν αἰῶνα, διὰ τὸ εἶναι
 » αὐτοὺς σάρκας· καὶ Κύριος ἔβρεξεν ἐπὶ
 Γεν. 19. » Σόδομα καὶ Γόμορρα θεῖον καὶ πῦρ παρὰ
 24. 25α » Κυρίου ἐξ οὐρανοῦ· καὶ κατέστρεψε τὰς
 » πόλεις ταύτας, καὶ πᾶσαν τὴν περιχώ-
 » ρον καὶ πάντα τοὺς κατοικοῦντας ἐν
 » ταῖς πόλεσι, καὶ τὰ ἀνατέλλοντα ἐκ τῆς
 » γῆς ». Τί ἐστὶ τοῦτο; τοῦτό ἐστι ἡ ἔνδι-
 Γεν. 18. » κος μισθαποδοσία κατὰ τούτων τῶν ἀν-
 20. » θρώπων· « διότι αἱ ἀμαρτίαι αὐτῶν μεγά-
 » λαι σφόδρα ». Κατελάλησαν οἱ Ἰσραηλῖται
 πρὸς τὸν θεὸν καὶ κατὰ Μωϋσῆ· εὐθύς δὲ
 Ἀριθ. 21. » θανατηφόροι ὄφεις ἔδακνον αὐτούς· « καὶ
 6. » ἀπέθανε λαὸς πολὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ».
 Ὅταν δὲ ἐπόρευον οἱ Ἰσραηλῖται εἰς
 Ἀριθ. 25. » τὰς θυγατέρας Μωᾶβ, καὶ ἐτελέσθησαν τῷ
 1. 3. 9. » Βεελφεγὼρ, τότε ἐφονεύθησαν « τέσσαρες
 » καὶ εἴκοσι χιλιάδες ». Παρέρχεται ὅλη ἡ
 ἡμέρα, εἰς διηγηθῶ τὴν ἔνδικον τοῦ
 θεοῦ μισθαποδοσίαν κατὰ πασῶν τῶν
 παραβάσεων καὶ τῶν παρακοῶν. Ἀλλὰ
 τοιαύτας ἄρα γε μισθαποδοσίας λαμβά-
 νουσι καὶ οἱ ἀμελήσαντες τῆς ἐκπύου
 σωτηρίας; Τοιαύτας, κατὰ τὴν τοῦ Παύλου
 ἀπόφασιν.

Ἀλλ' οἱ ἀμελεῖς, λέγεις, οὐδὲ παραβά-
 ται εἰσὶν, οὐδὲ παρήκοοι τῶν θείων προσαγ-
 μάτων· διὰ τί οὖν καταδικάζονται ὡς ἐ-
 κείνοι; Ὡς περὶ τούτου ἄκουσον· « Ἐξωσαν,
 Ἀουκ. 12. » εἶπεν ὁ Κύριος, ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζω-
 36. » σμέναι, καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι ». Τὸ, « ἐ-
 » στωσαν », ἐστὶ προσακτικόν· πρόσταγ-

μα ὧν εἰσι ταῦτα τὰ λόγια· τί δὲ ἄλ-
 λο σημαίνουσιν, εἰμὴ τὴν προσοχὴν τοῦ
 νοός, καὶ τὴν διηνεκῆ ἐγρήγορσιν τῆς ψυ-
 χῆς; « Καὶ ὑμεῖς, εἶπεν, ὅμοιοι ἀνθρώποις, Αὐτ. 36.
 » προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυτῶν, πότε
 » ἀναλύσει ἐκ τῶν γάμων, ἵνα, ἐλθόντος
 » καὶ κρούσαντος, εὐθέως ἀνοιξῶσιν αὐτῷ ».
 Τί ποιοῦσιν ἐκεῖνοι οἱ δοῦλοι, ὅσοι περιμέ-
 νουσιν ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν τὸν Κύριον αὐ-
 τῶν, ἵνα, ὅταν ἔλθῃ καὶ κρούσῃ, ἀνοιξῶσιν
 εὐθύς τὴν θύραν; τί ποιοῦσιν; ἀμελοῦσιν,
 ἢ προσέχουσιν; κοιμῶνται, ἢ γρηγοροῦσιν;
 φανερόν οὖν ἐστίν, ὅτι διὰ τούτων τῶν
 λόγων ἐκέλευσεν ὁ Κύριος ἡμᾶς, ἵνα ἀπορ-
 ρίψαντες πᾶσαν ἀμέλειαν, μετὰ πάσης
 ἐγρηγόρσεως εὐρεθῶμεν ἔτοιμοι εἰς ὁποῖαν
 ὥραν ἔλθῃ, ἵνα παραλάβῃ τὴν ψυχὴν ἡμῶν
 καὶ κατατάξῃ αὐτὴν εἰς τὸν νυμφῶνα τῆς
 θείας αὐτοῦ δόξης· διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἔμα-
 κάρισε τοὺς γρηγοροῦντας δούλους· « Μα- Αὐτ. 37.
 » κάριοι, εἶπεν, οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὗς ἐλθὼν
 » ὁ Κύριος εὐρήσει γρηγοροῦντας ». Ζητεῖς
 καὶ ἄλλον περὶ τούτου λόγον τοῦ Κυρίου; ἢ
 ἄκουσον· « Ἄ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσι λέγω· κ. ἀρκ. 13.
 » γρηγορεῖτε ». τί ἄλλο ἐστὶ τοῦτο, εἰμὴ
 πρόσταγμα θεοῦ φανερόν καὶ ἐκπεφασμέ-
 νον; τίς δὲ ἀγνοεῖ, ὅτι τὸ, « Γρηγορεῖτε »
 καὶ τὸ, μὴ ἀμελεῖτε, ἐν καὶ τὸ αὐτὸ σημαί-
 νουσιν· οὐκ εἶπε δὲ τοῦτο ὁ Κύριος ἀπλῶς
 καὶ ἄνευ λόγου, ἀλλὰ προσέθετο καὶ τὸ, διὰ
 ποῖον λόγον ἀνάγκη ἐστὶν ἵνα γρηγορῶμεν·
 « Γρηγορεῖτε, εἶπεν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν Ματθ. 25.
 » ἡμέραν, οὐδὲ τὴν ὥραν, ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ
 13. » ἀνθρώπου ἔρχεται ». Βλέπε δὲ καὶ τὴν

ἐνδικον μισθαποδοσίαν κατ' ἐκείνου τοῦ ὀκνηροῦ δούλου, ὅστις διὰ τὴν ἀμέλειαν αὐτοῦ ἔκρυψε τὸ δοθὲν αὐτῷ τάλαντον· πρῶτον μὲν ἠλεγξεν αὐτὸν ἀποτόμως ὁ Κύριος ὡς διεστραμμένον καὶ πονηρόν·

Αὐτ. 26. « Πονηρὲ δούλε, εἶπε πρὸς αὐτόν, καὶ ὀκνηρέ »· ἔπειτα ὡς παραβάτην καὶ παρήκοον ἐπαίδευσεν αὐτόν ἀυστηρότατα, εἰπὼν· « Καὶ τὸν ἀχρεῖον δούλον ἐκθάλετε » εἰς τὸ σκότος τὸ ἑξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων »· Πῶς οὖν οὐκ ἔστι παραβάτης καὶ παρήκοος, ὅστις ἀμελεῖ τῆς ψυχικῆς αὐτοῦ σωτηρίας; ἢ πῶς ἐκφεύζεται τὴν τιμωρίαν, ὅστις οὐδόλως φροντίζει περὶ τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ σωτηριώδους λόγου τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ;

Ἐὰν καταλάβωμεν, τίς ἐστὶν ὁ ἀμελῶν τῆς ψυχικῆς αὐτοῦ σωτηρίας, βλέπομεν καθαρῶς, ὅτι αὐτός ἐστὶν ὁ παραβάτης τῶν ἐντολῶν καὶ ὁ παρήκοος· καὶ ἐπομένως πειθόμεθα, ὅτι εὐλόγως ὁ θεῖος ἀπόστολος συνέταξεν αὐτόν μετὰ τῶν παραβατῶν καὶ παρηκόων. Πολλοὶ μὲν εὐρίσκονται εἰς τὸν κόσμον, μηδέποτε εἰς τὸν οὐρανὸν τὰ ὄμματα αἴροντες, ἀλλ' ὡς τὰ ἄλογα ζῶα κάτω διαπαντός νενευκότες, περὶ τῶν ἐπιγείων μόνον, τῆς τρυφῆς δηλονότι, καὶ τῆς ἀναπαύσεως, καὶ τῆς σωματικῆς ἡδονῆς φροντίζουσι, περὶ αὐτῆς ὅλως δι' ὅλου σπουδάζοντες. Πλὴν, ἐπειδὴ ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς καθισόρησεν ἕνα τοιοῦτον ἄνθρωπον, εἰς αὐτόν πρέπον ἐστὶν, ἵνα προσηλώσωμεν τὴν προσοχὴν τοῦ νοός· « Ἀνθρώπου τινός

» πλουσίου, εἶπεν ὁ Κύριος, εὐφόρησεν ἡ χώρα, καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ, λέγων »· πλούσιος ἦν οὗτος ὁ ἄνθρωπος, ἐκαρποφόρησε δὲ καὶ ἡ γῆ αὐτοῦ πολλοὺς καὶ καλοὺς καρπούς· τί οὖν διελογίζετο οὗτος; διελογίζετο ἄρα γε, ὅτι ὁ θεὸς ἔδωκεν εἰς αὐτόν ἐκ περισσοῦ τὸν πλοῦτον, καταστήσας αὐτόν οἰκονόμον, ἵνα διανέμη αὐτόν εἰς τοὺς πένητας; διελογίζετο ἄρα γε, ὅτι χρέος ἔχει, ἵνα προσφέρῃ τὴν εὐχαριστίαν πρὸς τὸν θεόν, τὸν εὐεργετήσαντα αὐτόν; ἐσυλλογίζετο ἄρα γε τὸ φθαρτὸν τῆς ζωῆς, ἢ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς, ἢ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου, ἢ τὸ φοβερὸν τοῦ θεοῦ κριτήριον, ἢ τὴν δόξαν, τὴν περιμένουσαν τοὺς δικαίους καὶ ἐλεήμονας, ἢ τὴν κόλασιν, τὴν ἡτοιμασμένην εἰς τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ ἀσπλάγχχνους; « Καὶ διελογίζετο, λέγει, ἐν ἑαυτῷ, λέγων, τί ποιήσω »; Τί οὖν ἔλεγε; καὶ τί ἤθελε ποιῆσαι; ἄρα γε ἔλεγε, καὶ ἤθελε χορτάσαι πεινῶντας, ἐνδύσαι γυμνοὺς, ἐλεῆσαι ὀρφανοὺς καὶ χήρας; ἔλεγε ἄρα γε, καὶ ἤθελε μετακομίσαι καὶ μέρος τοῦ πλοῦτου αὐτοῦ εἰς τὰς ἐπουρανίους ἀποθήκας τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ, ὅπου ἡ μακαρία πατρὶς τῶν ἡμῶν, καὶ ἡ κατοικία ἡ αἰώνιος; οὐδὲν τούτων οὐδὲ διελογίζετο, οὐδὲ ἤθελε ποιῆσαι. Ταῦτα συλλογίζονται καὶ ποιῶσιν, ὅσοι ἐγρηγόρως φροντίζουσι περὶ τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας· αὐτός δὲ μηδόλως μεριμνῶν περὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, μηδὲ ἐνατενίζων εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλὰ προσηλωμένον ἔχων καὶ νοῦν καὶ καρδίαν εἰς τὴν γῆν, ἄλλα διελογίζετο, καὶ ἄλλα

ἐμελέτα, ἄλλα δὲ καὶ ἐποίησεν. Αὐτὸς διελογίζετο, καὶ διαλογιζόμενος, ἐστενοχωρεῖτο, βλέπων, ὅτι οὐκ ἔχει τόπον, ὅπου ἂν καταθῆ τούς νεοδρέπτους καρπούς αὐτοῦ. « Καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ, λέγων, » τί ποιήσω; ὅτι οὐκ ἔχω, ποῦ συνάξω » τούς καρπούς μου »· ἀπεφάσισε δὲ, ἵνα καθέλῃ τὰς ἀποθήκας αὐτοῦ, καὶ οἰκοδομήσῃ ἄλλας μείζονας· ἐκεῖ δὲ συνάξας τούς καρπούς αὐτοῦ, τρώγῃ, καὶ πίνῃ, καὶ χαίρῃ, καὶ ἀναπαύηται. « Καὶ εἶπε, τοῦτο » ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας, καὶ » μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ » πάντα τὰ γεννήματά μου, καὶ τὰ ἀγαθὰ » μου· καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· ψυχῇ, ἔχεις » πολλὰ ἀγαθὰ, κείμενα εἰς ἔτη πολλὰ· » ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου ». Καὶ αὐτὸς μὲν ταῦτα ἐμελέτα καὶ ἀπεφάσισε·

Αὐτ. 18.
19.

προέφθασε δὲ αὐτὸν ἡ ἔνδικος καὶ φοβερὰ τοῦ θεοῦ μισθαποδοσία. « Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ » θεός· ἄφρον, ταύτη τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν » σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἠτοίμασας, » τίνι ἔσται »; Ἄφρον, ἤγουν, μωρὸ καὶ ἀνόητε· τοῦτο ἔλεγχός ἐστιν, ὅσον αὐστηρὸς, τοσοῦτον πρεπώδης καὶ ἀληθινός. « Ταύτη » τῇ νυκτὶ »· θάνατός ἐστι τοῦτο ἀπροσδόκητος καὶ αἰφνίδιος. « Τὴν ψυχὴν σου ἀπαι- » τοῦσιν ἀπὸ σοῦ »· χωρισμός ἐστι τοῦτο ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος, βίαιος καὶ σκληρός. « ἃ δὲ ἠτοίμασας τίνι ἔσαι »; Μετὰ δὲ τὸν θάνατον οὐδὲ κληρονόμος τούτου τοῦ ἀνθρώπου εὐρίσκεται· μεγάλη καταδίκη.

Μεγάλη ἀληθῶς ἡ τιμωρία· πλήν, ἐπειδὴ ὁ θεός ἐστι δίκαιος, ἀναμφίβολόν ἐ-

στιν, ὅτι ἡ τοιαύτη παιδείσις ἀνάλογός ἐστι ταῖς παραβάσεσι καὶ παρακοαῖς τούτου τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλὰ ποίαν ἐντολὴν αὐτὸς παρέβη, ἀμελήσας τῆς ψυχικῆς αὐτοῦ σωτηρίας; τὴν πρώτην καὶ μεγάλην· διότι οὐ μόνον οὐδόλως ἠγάπησε τὸν θεόν, οὐδὲ προσέφερεν αὐτῷ τὴν εὐχαριστίαν ὑπὲρ τοῦ πλοῦτου, ὃν ἔλαβεν ἐξ αὐτοῦ, ἀλλ' οὐδὲ καὶ ἐμνήσθη τοῦ παναγίου αὐτοῦ ὀνόματος· παρέβη δὲ καὶ τὴν δευτέραν ἐντολὴν, τὴν ὁμοίαν τῇ πρώτῃ· διότι οὐδὲ ἠγάπησε τὸν πλησίον ὡς ἑαυτόν, οὐδὲ ἠλέησεν, οὐδὲ καὶ ἐμνημόνευσεν αὐτοῦ· ἠγάπησε δὲ μόνον ἑαυτόν, καὶ ὑπὲρ ἑαυτοῦ μόνον ἔλεγε τὸ, « Ἀναπαύου, φάγε, πίε, » εὐφραίνου ». Παραβάτης οὖν ἐγένετο αὐτὸς τῶν δύο ἐντολῶν τῆς ἀγάπης. Ἐπειδὴ δὲ « Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντο- » λαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέ- » μανται », φανερόν ἐστιν, ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, ἀμελήσας τῆς σωτηρίας αὐτοῦ, παρέβη ὅλον τὸν νόμον, καὶ παρήκουσε πάσας τὰς τῶν προφητῶν διδασκαλίας.

Χριστιανοὶ, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀφ' οὗ παρέστηκεν τοῦτον τὸν ἄνθρωπον, καὶ περιέγραψε τὴν κατ' αὐτοῦ δικαίαν καταδίκην, τότε ἐξεφώνησε τὸν λόγον φοβερὸν καὶ φρικωδέστατον. « Οὕτως, αὐτ. 21 » εἶπεν, ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ, καὶ μὴ εἰς » θεὸν πλουτῶν »· ὁ δὲ θησαυρίζων ἑαυ- » τῷ, καὶ μὴ εἰς θεὸν πλουτῶν ἐστιν ὁ ἄν- » θρωπος, ὁ ἐκδοτός εἰς τὴν περὶ τῶν ἐπιγείων καὶ προσκαίρων πραγμάτων φροντίδα, καὶ παντελῶς ἀμέριμνος περὶ τῶν ἀθανάτων

καὶ ἐπουρανίων· αὐτὸς προθυμότετος ὢν καὶ ἐπιμελέστατος περὶ τὰ σωματικά, θησαυρίζει θησαυρὸν ἐπίγειον, ἀναπαύοντα καὶ καθηδύνοντα τῆς σαρκὸς αὐτοῦ τὰς ἐπιθυμίας· ὀκνηρότατος δὲ καὶ ἀμελέστατος ὢν περὶ τὰ πνευματικά ἔργα, γυμνὸς διαμένει τοῦ θεοῦ τῶν ἀρετῶν πλούτου· οὐαὶ εἰς αὐτόν, διότι περὶ αὐτοῦ εἶπεν ὁ Κύριος τὸ, « Οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ, καὶ μὴ » εἰς θεὸν πλουτῶν », ἤγουν καταδικάζεται αὐτὸς οὕτω, καθὼς καὶ ὁ πλούσιος, ὁ παντελῶς ἀμελήσας τῆς ψυχικῆς αὐτοῦ σωτηρίας. Ἐκ τούτου βλέπομεν, πόσον μὲν ἐπιβλαβὴς ἐστὶν ἡ περὶ τῆς σωτηρίας ἡμῶν ἀμέλεια, πόσον δὲ ὠφέλιμος ἡ περὶ αὐτῆς μέριμνα καὶ ἐπιμέλεια.

Ἡ περὶ τῆς ψυχῆς ἐπιμέλεια καὶ ἐγρήγορσις εἰς πάντα καιρὸν ἐστὶν ἀναγκαία, ἐπειδὴ εἰς πάντα καιρὸν οἱ ἐχθροὶ τῆς ψυχῆς ἡμῶν ἐπιβουλεύουσιν ἡμᾶς· ἀδιαλείπτως ὁ κόσμος συνίστησι καθ' ἡμῶν τῆς ματαιότητος αὐτοῦ τὰς παγίδας· ἀδιακόπως ἡ σὰρξ πειράζει διὰ τῶν φλογερῶν αὐτῆς ἐπιθυμιῶν· ἀκαταπαύτως ὁ σατανᾶς τοξεύει ἐναντίον ἡμῶν τὰ πεπυρωμένα αὐτοῦ βέλη·

« Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε, εἶπεν ὁ Κύριος περὶ »
 Ματθ. 24.
 43.
 » τούτων τῶν ἐχθρῶν, ὅτι, εἰ ἦδαι ὁ οἰκοδε-
 » σπότης, ποία φυλακῆ ὁ κλέπτης ἔρχεται,
 » ἐγρηγόρησεν ἂν, καὶ οὐκ ἂν εἶασε διορυγῆ-
 » ναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ». Τίς δὲ γινώσκει,
 πότε ἔρχεται ὁ κλέπτης; ὁ ἐξυπνος, ἢ ὁ κοιμώμενος; ὁ ἐγρήγορος, ἢ ὁ ῥάθυμος;
 Ἐὰν γρηγορῆς, βλέπεις, πόσον μάταιά εἰσι πάντα τὰ τοῦ κόσμου πράγματα, κατα-

δαμάζεις τῆς σαρκὸς τὰς ὀρμὰς, συντρίβεις τοῦ διαβόλου τὰ βέλη, καὶ ἐμποδίζεις τοὺς ἐχθροὺς, καὶ οὐ παραχωρεῖς αὐτοῖς διορῆσαι καὶ ἐξαφανίσαι τῆς ψυχῆς σου τὴν ἀρετὴν· ἐὰν δὲ ἀμελῆς καὶ κοιμᾶσαι, καὶ ἡ κοσμικὴ ματαιότης πλανᾷ τὸν νοῦν σου, καὶ ἡ σαρκικὴ ἐπιθυμία μολύνει τὴν ψυχὴν σου, καὶ ὁ σατανᾶς τραυματίζει τὴν καρδίαν σου· καὶ περὶ τούτου δὲ εἶπεν ὁ Κύριος· « Ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐ-
 Ματθ. 13
 24, 25.
 » ρανῶν ἀνθρώπων σπείροντι καλὸν σπέρμα » ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· ἐν δὲ τῷ καθεύδειν » τοὺς ἀνθρώπους, ἦλθεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς, » καὶ ἔσπειρε ζιζάνια ἀνά μέσον τοῦ σίτου, » καὶ ἀπῆλθεν ». Ὁ σρατιώτης ὁ ἄγρυπνος φυλάττει τὴν πόλιν, ὁ κοιμώμενος ἐγκαταλείπει αὐτὴν εἰς τὰς ἐφόδους τῶν ἐχθρῶν· ὁ χριστιανὸς ὁ ἐγρήγορος φυλάττει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ὁ δὲ ἀμελῆς καὶ ἀμέριμος προδίδωσιν αὐτὴν εἰς τὰς ἐπιβουλάς τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ· βεβαιοῖ τοῦτο τοῦ παντοκράτορος θεοῦ τὸ παράγγελμα· « Πρόσεχε
 Δευτ. 4. 9.
 » σεαυτῷ, καὶ φύλαξον τὴν ψυχὴν σου » σφόδρα ».

Εἰς πάντα καιρὸν ὠφελεῖ τὴν ψυχὴν ἡ ἐγρήγορσις, εἰς πάντα καιρὸν βλάπτει αὐτὴν ἡ ἀμέλεια· βλάπτει δὲ αὐτὴν ἐξόχως εἰς τὰς ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς ἐργασίας διωρισμένας ἡμέρας· τοιαῦται δὲ εἰσιν αἱ παροῦσαι τεσσαράκοντα τῆς νηστείας ἡμέραι· αὐτὰς ὠρισεν ἡ τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησία, ἵνα μὴ μόνον κατὰ μίμησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ νηστεύσωμεν, ἀλλὰ καὶ τὰς λοιπὰς θείας αὐτοῦ ἀρετὰς κατὰ τὸ δυνατόν μιμη-

1. Πέτρ. 2.
21.

θῶμεν· διότι διὰ τοῦτο καὶ ἐνήστευσεν ὁ Κύριος, καὶ ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν, παράδειγμα δούς ἡμῖν, ἵνα ἐπακολουθήσωμεν » Τοῖς » ἔχνεσιν αὐτοῦ » Ἡμέραι οὖν εἰσιν αἱ παροῦσαι πνευματικῆς ἐμπορίας, ἐν αἷς πᾶς εὐσεβῆς ἀγοράζει οὐχὶ δι' ἀργυρίου καὶ χρυσίου, ἀλλὰ δι' ἀγῶνος καὶ κόπου, οὐχὶ σκευῆ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, οὐδὲ μαργαρίτας, ἢ λίθους τιμίους, ἢ ἄλλα πολύτιμα κειμήλια, πράγματα δηλονότι φθαρτὰ καὶ πρόσκαιρα, καὶ εἰς τὴν γῆν μετὰ θάνατον ἐγκαταλειπόμενα· ἀλλὰ νηστείαν ἀγοράζει, προσευχὴν, ἀγρυπνίαν, ἐλεημοσύνην, κατάνυξιν, δάκρυα, συγχώρησιν ἐχθρῶν, ἔξομολόγησιν ἁμαρτιῶν, μετάληψιν μυστηρίων, καὶ πᾶν ἄλλο θεάρεστον ἔργον, πράγματα ἀφθαρτα καὶ αἰώνια· πράγματα ἀκολουθοῦντα ἡμᾶς ἕως τοῦ οὐρανοῦ, καὶ φανερούμενα ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ μέλλοντος κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς.

Τρισάθλιος οὖν ἐγὼ, ὅτι καὶ κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας, τὰς ὑπὸ θεοῦ διορισθείσας διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς μου, νυστάζω καὶ ἀμελῶ, καὶ οὐδεμίαν ἀρετὴν ἐργάζομαι· ἄρα γε ζῶ τὸ ἐρχόμενον ἔτος; προφθάνω ἄρα γε πάλιν αὐτὰς τὰς σωτηρίου ἡμέρας, ἵνα νηστεύσω, καὶ κλαύσω, καὶ ἐπιστρέψω πρὸς τὸν θεόν, καὶ λάβω τῶν ἁμαρτιῶν μου τὴν συγχώρησιν; Μὴ πλανώμεθα· ἢ ἀπόφασις τοῦ θεοῦ ἐστὶν ἀμετάβλητος· ὁ

θεὸς ἀπεφάσισεν, ἵνα ἡ ὥρα τοῦ θανάτου μένη κεκρυμμένη ἀφ' ἡμῶν· οὐκ οἶδαμεν οὐδὲ τὴν ὥραν, οὐδὲ τὴν ἡμέραν, ἐν ᾗ ὁ θάνατος ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς. Ποῖον οὖν φυλακτήριον ἔχομεν ἀπὸ τοῦ τοσοῦτου κινδύνου, ὅσος ἐστὶν ἡ ἀγνοία τῆς ὥρας τοῦ θανάτου; καὶ ποῖον ἄλλο, εἰμὴ τὸ δεσποτικὸν πρόσταγμα; « Ἄ δὲ ὑμῖν λέγω, <sup>Μάρκ. 13.
37.</sup> » πᾶσι λέγω· γρηγορεῖτε ». Μὴ οὖν ἀμελῶμεν, μὴ νυστάζωμεν, μὴ ἀναβάλλωμεν τὸν καιρὸν τῆς ἡμετέρας διορθώσεως· αἱ παροῦσαι ἡμέραι εἰσὶν ἡμέραι μετανοίας, ἐπιστροφῆς, κατορθώσεως θεαρέστων ἔργων· οὐαὶ οὖν εἰς τοὺς ἀμελοῦντας καὶ κατ' αὐτὰς τὰς ἀγίας ἡμέρας. Ἀδελφοί, πάντα, ὅσα διδάσκει ἡ πίστις, ἐβεβαιώθησαν, πάντες οἱ παραβάται καὶ οἱ παρήκροισι ἔλαβον τὴν δικαίαν καὶ πρόπευσαν αὐτοῖς παιδευσιν· πῶς οὖν ἡμεῖς, παραβαίνοντες καὶ παρακούοντες τοῦ θεοῦ τὸ πρόσταγμα, καὶ μὴ γρηγοροῦντες, μηδὲ κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας τῆς μετανοίας, δυνάμεθα φυγεῖν τὴν δικαίαν τοῦ θεοῦ τιμωρίαν; « Εἰ γὰρ ὁ δι' <sup>Ἐφρ. 2.
3.</sup> ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος, » καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοῆ ἔλαβεν » ἔνδικον μισθαποδοσίαν, πῶς ἡμεῖς ἐκφου- » ζόμεθα, τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτη- » ρίας; Φοβερόν τὸ ἐμπεισεῖν εἰς χεῖρας θεοῦ <sup>Ἐφρ. 10.
31.</sup> » ζῶντος· καὶ γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν πῦρ κατα- <sup>Ἐφρ. 12.
29.</sup> » ναλίσκον ».